Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brasov
administrațiunea, piața mare, Tîrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 277. Brașov, Vinerĭ, 15 (27) Decemvre 1895.

Cine face politică incendiară?

Am amintit în revista nóstră de erĭ despre un articol al organului Sașilor guvernamentalĭ „Sieb. d. Tageblatt“ privitor la *Sașĭ si Românĭ*, în care, c'un cinism ne mai pomenit la acéstă fóiă, a ridicat în contra Românilor din comitatul Sibiiului învinuirea de nelealitate și de ingratitudine. Acest articul se încheiă cu următorul pasagiu caracteristic:

„Apare ridiculă și numai idea, „că pentr'un post de protopretor (fi-„solgăbirĕu) s'ar puté deslănțui *bar-„baria luptei de naționalitate.* Dér ve-„dețĭ, frumósa nóstră Ttransilvaniă „este *patria incendiilor de pădure* și a „*patimilor naționale.* Adese-orĭ o schîn-„teiă neobservată aprinde focul în „inimĭ ca și în pădurea liniștită. „Este decĭ datoria tuturor elemen-„telor chibzuite (besonnen) — și de „aceste se află și în tabĕra săséscă „și în cea română — de a stînge „focul, ce a isbucnit în frunziș, îna-„inte de ce ar cuprinde pădurea, și „de a potoli pasiunile, ce s'au aprins „de-o parte și de alta. Chiămăm „tóte elementele moderate dintr'o „parte și dintr'alta la muncă comună „de stîns“. (Sieb. d. Tageblatt“ dela 21 Dec. a. c.)

Este în tot casul fórte curios de-a audi un diar săsesc, care pretinde a fi național, vorbind astădĭ, în fața nestêrșitelor nĕcazurĭ și prigonirĭ naționale, de „barbaria luptei de naționalitate“. Par'că aceștĭ filosofĭ dela „Tageblatt“ ar privì la hârțuelile dela noi numai de sus din perspectivă și par'că n'ar trăì în mijlocul țĕrii Ardealnlui, a acelui Ardeal pe care „lealitatea“ Sașilor față cu Românii, în anii 1865—67, a ajutat așa de mult celor dela Viena sĕ-l dea legat și ferecat pe mâna șovinismului maghiar, a celui mai turbat șovinism al veacului.

Da, în anii aceia de tristă aducere aminte în adevĕr a fost isbucnit un incendiu de pădure înfricoșat, ca nicĭ-odată, în frumosul nostru Ardeal! Dér unde erau atuncĭ cei ce adĭ ne chiamă sĕ stîngem împreună focul isbucnit în inimile câtor-va Sașĭ ruginițĭ dela Mercurea și sĕ potolim împreună indignarea, ce-a trebuit sĕ o nască în sînul Românilor din județul Sibiian acest incendiu neașteptat?

Unde a rĕmas atuncĭ lealitatea acelora, cărora, pe vremile lui Reichenstein, Românii le-au fost umblat atâta de mult în voiă, în dietă, la guberniu și la cancelariă, încât ei înși-șĭ nu mai scieau décă politica ce o fac este românéscă orĭ săséscă?

De ce atuncĭ când pentru frumósa Transilvaniă s'a tractat de-a fi séu a nu fi, Sașii cei prudențĭ n'au conlucrat cu Românii ca sĕ potoléscă patimele aprinse ale turbaților unioniștĭ ungurĭ și sĕcui? De ce au desavuat ei propria lor atitudine din anul 1848, în care cu arma în mână s'au fost ridicat contra acestor patime, de ce le-au desavuat dând la 1865 și în anii următorĭ ajutor numai celor carĭ au aruncat tăciunele aprins în pădurea seculară a țĕrii Ardealului? De ce au conlucrat, mai pe față mai în ascuns, numai cu cei ce ațițau focul și patimele?

De ce în acea epocă decisivă pentru sórtea marelui principat al Transilvaniei mult chibzuiții Sașĭ nu s'au sfiit de-a purta o ast-fel de politică incendiară și cu ce obraz vin ei acuma, după cele întêmplate, sĕ încarce în spinarea Românilor pĕcatul de-a fi purtat și de-a purta o ast-fel de politică herostratică — pentru-că au ales la Mercurea șése municipaliștĭ românĭ și pentru-că au pretins ca în acest cerc în preponderanță românesc protopretorul și în viitor sĕ fiă ales din sînul națiunei lor?

Dér póte că cerem prea mult dela cei ce couduc astădĭ la Sibiiu destinele Sașilor guvernamentalĭ, décă pretindem dela ei sĕ-șĭ dea sémă de cele ce s'au petrecut de trei-decĭ de anĭ încóce. Nu, cei ce s'au acățat, cu „interese naționale“ cu tot, de carul lui Banffy, nu 'șĭ mai îndréptă pașii privind îndĕrĕt și înainte cu decĭ de anĭ, ci singura lor preocupare este sĕ se pótă ținé de căruță și sĕ nu rĕmână cumva îndĕrĕt. Sașii guvernamentalĭ par a face adĭ numai politică din mână în gură, neavênd în vedere decât folosul și avantagiul momentului, ce le surîde. La viitor, la consecențe, la drept șt la marile principii de esistență națională, lumea comodă de adĭ — cum bine a observat de curênd „Kronst. Ztg.“ — nicĭ că se mai gândesce.

Vorbesc încă de „frumósa nóstră Transilvania“, cum vorbim noi p'aicĭ de „frumósa Têmpă“, dér cine dintre corifeii de adĭ ai falangei guvernamentale dela Sibiiu se mai ocupă cu problemele marĭ de viéță și de esistență ale Transilvaniei și ale poporațiunei sale?

A le veni și numai în gând așa ceva ar însemna o feloniă față cu aliații lor de adĭ, cărora le-au oferit slușbele lor ca „păzitorĭ de graniță“ contra primejdioșilor „dacoromânĭ“.

Nu, consorțiul Wolff se preocupă adĭ cu precelență de alte cestiunĭ importante, de întreprinderĭ de speculații, drumurĭ de fier și alte treburĭ pentru „salvarea esistenții economice“ a Sașilor, pe carĭ îi fac sĕ credă, că în adevĕr ar fi amenințațĭ de „periculul“ de a fi sĕrăcițĭ peste nópte de către Românĭ.

Acest consorțiu merge în alarmarea Sașilor cu acésta presupusă primejdiă până acolo, încât nu se sfiesce a-le spune, că trebue chiar și onórea politică sĕ și o jertféscă și sĕ se facă slugile puterii, pentru ca năcăjiții de Românĭ sĕ nu le scótă din gură pânea de tóte dilele.

Și tocmai dela Românĭ sĕ le vină lor peirea economică, dela bieții Românĭ, carĭ mai ales în urma rĕsboiului vamal au ajuns în multe comune literalminte la sapă de lemn! Dovadă Poiana, odinióră atât de înfloritóre, Porceștii economicesce total nimicițĭ, Săliștea atât de redusă ș. a. Dovadă și emigrarea în massă.

Le-au mai trebuit Românilor numai comassațiile lui Dr. Wolff, ce le urmăresce acesta în comunele mixte cu mijlocul, că „Sparkassa“ de sub conducerea lui cumpĕră câte-va miserabile parcele ș'apoi cere comassarea pe capul bieților Valahĭ — causându-le spese enorme și fără înțeles, când și așa fiind toțĭ mici proprietarĭ comassarea în 10 anĭ e nimicită prin ereditărĭ, împărțirĭ — o cere cu scopul clandestiu sĕ espropieze cu încetul pe nevoiașii de Românĭ, carĭ stau cu mânile în sîn, pentru-că conducĕtorii lor îi avertiséză tot la „pact“ și „pace“; le-a mai trebuit dările pentru drumurile ferate ale d-lor Wolff-Thalmann, a căror conducere „economică“ a caracterisat'o așa de nimerit un advocat sas în discuțiile dela oraș.

Acéstă politică, cum sĕ o numim? Când fără de nicĭ un folos pentru binele lui obștesc poporul săsesc este sistematic haranguat în contra Românilor, cu carĭ e avisat a trăi în cea mai bună înțelegere pe tóte terenele; când i-se spune acestui popor, că trebue sĕ-șĭ calce pe inimă sĕ-șĭ suprime simțul și judecata lui mai bună, și sĕ-șĭ sacrifice chiar onórea națională pentru nisce óse de ros, din carĭ se îngrașă numai unii, nu însĕ el, poporul; când se lucréză astfel — atuncĭ óre se face politică chibzuită orĭ politica cea mai abominabilă incendiară?

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Prisonerul.

De *Nemirovitch-Dautchenko.*

(Urmare).

— „Eu nu mi-am vĕdut familia deja de cincĭ lunĭ“ continuà Turcul; „ea plângea, când mĕ depărtai. Cel mai mic copil e de un an. Mamă-sa îl pórtă încă pe brațe. Ei locuesc la Adrianopol, unde am o moșiă cu vii. E fórte frumos acolo. Cugetam tot-déuna, că ei vor cresce sub ochii mei. Și atuncĭ veni deodată rĕsboiul. Blăstĕmațĭ fiă aceia, carĭ l'au provocat! Cine a avut lipsă de sângele nostru? Cine a voit sĕ nimicéscă fericirea copiilor noștri?“

— „Da, cine are lipsă de rĕsboiŭ?“ consimți majorul. „N'am avere, decât numai leafa mea. Décă cad, de unde va trăi familia mea?“

Conversațiunea trecù pe neobservate la cestiunĭ familiare. Majorul 'i-o împărtăși colonelului, și acesta încă luà partea prisonerului.

— „D-le maior, spune-i, că el, décă-șĭ iubesce copiii, ar fi trebuit sĕ mérgă liniștit în Rusia. Câte-va lunĭ nu-s un timp îndelungat, copiiĭ n'ar fi pierdut nimic prin aceea.“

Mehmed Bey zîmbi trist. „Décă soțiile și familiile nóstre ar sci, cum sunt Rușii, ar putea sĕ rĕmână liniștite, unde se află, și sĕ ne aștepte. Ar continua a se ocupa cu economia și a-șĭ cresce copiii. Dér așa — încă câte-va dile și toțĭ Turcii vor fugi de-aicĭ. N'avețĭ decât sĕ înaintațĭ numai vr'o douĕ milurĭ și Adrianopolul rĕmâne pustiu. Numai creștinii vor sta locului. Mĕ întrebațĭ, pentru-ce fugii dela bunul ofițer?“ strigà deodată învăpăiat Turcul. „Din causa familiei mele — spre a-o scăpa, spre a-mĭ scăpa soția, spre a-mĭ apĕra copii. D-vóstră putețĭ vorbi orĭ cât de bine; sciți însĕ ce sĕ va întêmpla cu ai mei? Soția mea va părăsi de spaimă, economie, grădinĭ, totul. Vr'un Grec séu Armean va pune mâna pe posesiunea mea. Ea însa-șĭ va merge cu copiiĭ la Stambul. Acolo însĕ nu-i vor putea ajuta. De unde sĕ se pótă lua banĭ pentru multele sute de mii de familii? Decĭ va fi transportată în Asia mică, la Scutari și acolo o vor uita. Ce sĕ facă ei? Le mai rĕmâne numai un singur lucru: copiiĭ mei sunt sănĕtoșĭ și frumoșĭ. Soția mea îi va vinde într'un harem strein și sermanii vor uita în curênd chiar și numele tatălui lor. Vor cresce, copiiĭ spre a fi întréga lor viéță servitori, ér copilele, spre a fi vêndute vr'unui bĕtrên bogat în Damasc séu Aleppo. Soția mea, ce e drept, sĕ va întrista; în sfîrșit însĕ și ea va intra în vr'un harem. Când mĕ voiu reîntórce peste un an, ce voiu afla? Despre copiiĭ mei nicĭ urmă, despre soția mea nicĭ scire măcar, nicĭ cea mai mică scire; din economiă nu ne va rĕmâné nicĭ cel puțin un câne, și în casa mea va locui un altul. Mĕ întrebațĭ, pentru-ce fugii? Petru-că téma nu mi-a mai dat pace. Am plâns tótă nóptea 'nainte de-a fugi. Sciam, că merg la mórte. Dér acum e tot una: a trăi orĭ a muri. Décă mi-ar fi succes planul, mi-aș fi mântuit copiiĭ; nu mi-a succes, voiu muri decĭ. Acésta 'mie sórtea: mórtea nu'mĭ pare așa de grozavă. Eu am vĕdut dilnic mórtea înaintea mea și m'am obicĭnuit a-i privi liniștit în față. E grozav numai aceea, că copiiĭ mei vor rĕmânea neajutorațĭ, flămêndĭ, nefericițĭ. E grozav, că eu sunt în apropierea lor și nu le pot ajuta....“

Și bĕtrânul Turc, ascundêndu-șĭ capul în mânĭ erupse în suspine în fața oficerilor emoționațĭ. Colonelul sări de pe scaun, sĕ preumblà în sus și 'n jos prin odaie, își șterse câte-va lacrimĭ din ochĭ, nĕcăjindu-se pe sine însu-șĭ, că nu și-a putut stăpâni slăbiciunea.

— „La dracu“, borborosi el, „nu mai lipsia, decât sĕ devin o babă“. Privi apoi la major, dér acesta încă sta cu totul palid și desemna cu degetele figurĭ pe masă.

— „Da, rĕsboiul e un lucru rĕu, grozav“ dise majorul, ca și când ar vorbi cu sine însu-șĭ.

— „Până la acest rĕsboiu am trăit tot-déuna acasă“, continuà Turcul, „toțĭ copiiĭ crescură înaintea ochilor mei, vedeam, cum sĕ desvoltau, cum li-se cultiva spiri-

CRONICA POLITICĂ.

— 14 (26) Decemvre.

Dintre budgetele diferitelor ministerii, cel dintâiu, care se va desbate în camera ungară, încă în decursul lui Ianuarie, va fi budgetul ministeriului de interne, care se prevede, că va da ansă și la discusiunĭ politice, atât din causa ultimelor *„alegerĭ de deputațĭ dietalĭ“*, cât și a *„restaurațiunilor comitatense“*. Mai interesantă însĕ va fi discuția asupra unor adause *la salar de câte 1000 fl.*, pe carĭ ministrul le-a preliminat pentru doi fișpanĭ, ce fuseseră înainte secretarĭ de stat. A mai fost vorba despre miișórele acestea și în comisia financiară a dietei, unde ministrul a spus, că de-óre-ce respectivii fișpanĭ până erau secretarĭ de stat aveau salare mai marĭ, așa el a aflat de cuviință sĕ le dea ca adaus la salarul lor fișpănesc încă câte-o miiă fl. Dér o lege, care sĕ-i dea ministrului dreptul de-a acorda ast-fel de subvențiunĭ mamelucilor sĕi de prin comitate, nu esistă. Décă ar esista, — observă o fóiă budapestană — atuncĭ ar urma, ca un exministru, care la moșia sa dela sate pórtă oficiul de conducĕtor al matriculelor de stat, sĕ priméscă un salar de 12,000 fl. și 2000 fl. banĭ de cuartir. Până la așa grad însĕ încercările de căpătuire n'au ajuns încă nicĭ în Ungaria. La tótă întêmplarea, discuțiile asupra subvențiilor de mii de fl. destinate mamelucilor guvernamentalĭ, promit a fi interesante.

*

Diarul american *„World“* a primit dilele trecute următórea depeșă dela lordul *Rosebery* privitor la cestiunea Venezuelei: „Nu cred în posibilitatea unui resbel între Statele Unite și Anglia. Ar fi cea mai mare crimă, pe care ar înregistra-o istoria, décă cele mai puternice două națiunĭ de semințiă anglo-sacsonă — chiar în momentul, când sunt chemate de a-șĭ esercia influința lor asupra întregului rotogol al pămêntului în interesul creștinismului și al civilisațiunei — ar preferi de a-se măcelări una pe alta, din causa unei certe de granițe cu o republică sud-americană“.

*

Din incidentul încoronării Țarului, care se va sĕvêrși în Mai, 1896, în Moscva, va apără în 1 Ianuarie un manifest prea înalt despre încoronare. Din partea ministerului de interne rusĕsc sĕ fac deja acum pregătirĭ spre a învita la încoronare pe representanții nobilimii, a provinciilor, a populațiunii orășene și bugrheze a întregului imperiu moscovit. Petițiunile orașelor, satelor, societăților, diferitelor instituțiunĭ și ale persónelor singuratice, carĭ voesc sĕ aducă după încoronarea din Moscva felicitările lor părechei imperiale în Petersburg, pot fi înaintate numai după terminarea serbărilor din Moscva, deóre-ce abia după acest timp au de gând ministeriile curții imperiale și al internelor sĕ stabiléscă ordinea felicitărilor de acest feliu.

„Cele dece plăgi ale Ungariei“.

Deputatul dietal, profesorul *Albert Kovacs*, publică în *„Bud. Tagblatt“* un articol privitor la situațiunea actuală din Ungaria, și enumĕră următórele *„dece plăgĭ“* carĭ bântuesc de present Ungaria:

1) Austria, aliatul vecĭnic al Ungariei, în urma turburărilor sale interne a ajuns la un punct, care póte sĕ devină fórte fatal atât pentru ea cât și pentru Ungaria. *Naționalitățile din Austria au de gând sĕ se rupă de olaltă, pentru de-a forma din fragmentele ei provincĭĭ independente.*

2) Esistă o partidă austriacă puternică, care voesce sĕ împedece *nimicirea* Austriei, dér care privesce ca mijloc principal pentru acésta esploatarea economică a Ungariei în folosul Austriei, pentru de-a contrabalansa prin acest câștig intențiunile centrifugale din Austria.

3) Esistă partide austriace, carĭ lucră sistematic la nimicirea Austriei, dér ele voesc ca tot-odată și statul ungar sĕ se rupă în diferite *provincii naționaliste.*

4) O parte dintre *naționalitățile Ungariei este aliatul natural* al amintitelor partide confederative din Austria, care partidă di de di încércă *atentate asupra integrității patriei ungare.*

5) Posiția Maghiarilor este fórte îngreunată prin cestiunĭ și conflicte esterne, carĭ ușor pot duce la un *resbel europén.*

6) Stăm în preajma unui nou pact cu Austria. Orĭ cât de divergente sĕ fiă acolo părerile politice, într'o privință tóte se unesc: adecă în *esploatarea economică a Ungariei.*

7) In fața acestor pericule, ce amenință din tóte părțile, seminția maghiară este împărțită prin *politica bisericéscă* în două tabere dușmane, carĭ luptă cu înverșunare una contra alteia.

8) *Intréga viéță politică a națiunei maghiare este coruptă până 'n fundament.*

9) Parlamentul ungar, din care ar trebui sĕ se rĕspândéscă în popor putere și lumină, e pe calea unei *disolvărĭ interne*; singuraticele partide sunt slabe și neputinciós e, și, afară de partida națională, sunt resfirate chiar și în internul lor in clice.

10) In fine, culmea tuturor acestor plăgĭ este ministrul-președinte *Banffy.*

Pentru curiositate am reprodus pe scurt aceste 10 puncte, în carĭ, pe cât de pervers se espun unele lucrurĭ, mai ales în ce privesce naționalitățile, pe atât de adevĕrate sunt mărturisirile făcute față cu starea politică actuală, la care a dus Ungaria sistemul de guvernare actual.

Evenimentele din Turcia.

Scirile cele mai nouĕ sosite din imperiul otoman sunt următórele:

De Miercurĭ decurge în *Zeitun* și în împrejurime o luptă înverșunată între armata turcéscă de 10,000 soldațĭ și 24 tunurĭ, sub comanda lui *Mustafa Remsi-Pașa* și între Armenĭ, aprópe 15.000 la numĕr. Armenii sunt încunjurațĭ de Turcĭ, și Remsi-Pașa n'a voit sĕ priméscă ofertul acelora, că voesc sĕ se predea, ci li-a trimis Armenilor un ultimat în care pretinde ca aceștia *sĕ se predea necondiționat.*

Mișcarea din *Creta* se póte numi mai mult locală, și e de sperat, că în curênd va fi potolită. Mai multe batalióne de armată regulată au fost trimise din Smyrna în Creta pentru restabilirea ordinei.

In 22 c. au fost scoșĭ 6000 de *Drusĭ* din posițiunile lor din localitățile Mazraa, Sedjek și Medjel, și au fost alungațĭ și împrăștiațĭ în tóte părțile.

Semințiile arnăute au hotărît, ca in casul, décă, Turcia va renunța la óre-care teritor în favorul Serbiei, atuncĭ ei sĕ pună *Serbia vechiă sub scutul monarchiei austro-ungare.*

SCIRILE DILEI.

— 14 (26) Decemvre.

Cheltuelĭ pentru banderiu. Din Turda se scrie, că arendatorul de regale Mendel Lazar făcuse comitatului Mureș-Turda un dar de 18,000 fl. spre a-i întrebuința pentru scopurĭ de maghiarisare (înființarea de Kișdedovurĭ, șcóle de stat etc.) Suma acésta a plătit'o arendatorul jidan în trei rate anuale de câte 6000 fl.; la început comitatul destinase suma pentru „scopurĭ școlare“, cum era intențiunea dăruitorului, dér acum stăpânii comitatului au găsit, că îmbunătățirea raporturilor școlare nu este o cestiune atât de „ardĕtóre“, cum este organisarea banderiului milenar din partea comitatului Turda-Arieș. Astfel „patrioții“ stăpânitorĭ ai comitatului, carĭ în frunte cu fișpanul conte Bethlen Geza vor participa la banderiu, *au aflat cu cale sĕ voteze cele 18,000 fl. dăruite de Mendel pentru acoperirea cheltuelilor făcute de ei înși-șĭ cu banderiu!* Votarea se dice, că s'a făcut atât de pe nesimțite, încât partea cea mai mare a membrilor din congregațiune *nicĭ n'a prins de veste.* — Sunt minunațĭ ómenĭ „patrioții“ dela Turda. Ei au înțeles în adevĕr, cum este a-se trăi în „țéra lui Pap-Jânos!“

—o—

„Distincțiune rară.“ Sub acest titlu comunică „Pest. Corresp.“ scirea, că primarului provisor *Constantin Burdia* din Caransebeș 'i-s'a dat din partea ministrului ung. de interne, cu aprobarea Majestății Sale, calificativul prescris în § 31 al art. de lege I. din 1883. „Pester Corr.“ dice, că Burdia e cunoscut la foștii grănițerĭ bănățenĭ ca un „stêlp puternic al ideei de stat maghiar“, și că se bucură de rară simpatiă și popularitate. — A fi cineva un „stêlp al ideei de stat maghiar“, și în același timp a se bucura și de-o „rară simpatiă și popularitate“ la foștii grănițerĭ românĭ, cum susține fóia ungurescă despre Burdia, este o prostiă din cele mai marĭ. Orĭ că Burdia este în adevĕr „un stêlp al ideei de stat maghiar“ și atuncĭ a meritat sĕ fiă distins de-un ministru unguresc, dér nu merită sĕ se bucure de simpatia Românilor, — orĭ că el merită simpatia Românilor, dér atuncĭ nu póte fi un „stêlp al ideei de stat maghiar“ și, prin urmare, distincțiunea 'i s'a făcut de geaba. Care din aceste alternative este a se înțelege aicĭ?

—o—

D-șóra Bârsescu când a pășit aséră pe scenă a fost întêmpinată c'o furtună de aplause. Artista a jucat pe Margareta în „Zauberin am Stein“. Au fost toțĭ încântațĭ ca totdéuna de jocul ei escelent și fascinător. La încheierea primului act i-s'a oferit d-rei Bârsescu din partea damelor române un buchet cu panglicĭ tricolore și un obiect de lucs, ce representa un Amor de argint pe un postament de bronz ținênd în mânĭ asupra capului un ceasornic de nikel bogat ornat. Artista a fost aclamată cu însuflețire.

—o—

Un protest al lui „Magyar Hirlap“. E de rîs, până unde merge șovinismul maghiar și ura Maghiarilor față cu armata comună austriacă. Dilele trecute a apărut în ministerul comun de resbel șematismul militar pentru 1896. In acela br. Beck, șeful statului major este numit astfel: „Șef al statului major pentru întréga armată.“ „Magy. Hirl.“ protestéză solemnel contra acestei titulaturĭ, în care acum se accentuéză de prima-óră, că *și honvedimea maghiară e supusă unui organ ajutător din ministerul comun de resbel.* Nu-i încătrău, poțĭ tot protesta!

—o—

Palatul dela Cotrocenĭ. Lucrările de reconstruire ale palatului dela Cotrocenĭ (lângă Bucurescĭ) sunt terminate, și se asigură, că la primăvară părechia moștenitóre se va instala în acest palat; până atuncĭ vor sta în palatul regal. Indată ce principele și principesa României își vor lua reședința la Palatul dela Cotrocenĭ, d. colonel Perticasi va fi numit șeful casei militare a A. S. R. și domnii căpitanĭ Socec, Exarcu și Gr. Ghica, adjutanțĭ.

—o—

„Liga de pace ungară“ își începe debutul. Dilele acestea liga de pace ungară a publicat un apel *către toțĭ amicii (??) de pace ai Ungariei*, în care îi provócă pe aceștia, sĕ lupte contra resbelului, făcêndu-se membri ai ligei de pace ungare. Taxa anuală de membru este cel puțin 1 fl., membri fundatorĭ plătesc cel puțin 50 fl. Apelul este subscris de următorii corifei și șoviniștĭ maghiarĭ: conte Albin Csaky, Alb. Berzeviczy, Carol Hieronymi, episcopul Carol Szasz, generalul Türr, Dionisiu Pazmandy, Dr. Moriț Jokai, Armin Vambery, Juliu Horvath, Geza Josipovicĭ, contesa Albin Csaky și baronesa Banffy-Bethlen.

—o—

De necredut. Lui „Pest-Ll.“ i-se scrie din comuna Chișineu (Kis-Ienö), că acolo s'ar fi sĕvêrșit o incercare de omor asupra

---

tul din diua în care mai întâiu mĕ recunoscură, până'n vremea, când începură a vorbi. De tóte 'mĭ-aduc aminte. Picioruşele lor sunt slabe. Numai gura le stă deschisă, ca și al păsĕruicilor golașe în cuib. Cine le va aduce acum nutremênt? Mama lor? Pe ea însa-șĭ o amenință iadul. Odinióră.....“

El éră-șĭ nu-șĭ sfîrși vorba, puterea il părăsi.

— „Lui îi merge întocmai ca mie și ca D-tale, d-le major. Intocmai ca mie și ca D-tale“, strigă colonelul, alergând agitat în sus și 'n jos prin odae.

— „Ce sĕ facem? Eu cred, sĕ-l trimitem deja mâne la general“.

— „Da de sine se 'nțelege, mâne“.

— „Adĭ va rĕmânea la noi.

— „Bine, bine, îi voiu spune lui Semen, sĕ-i pregătéscă un pat. Patru copilașĭ, Dómne, Dumnedeul meu!“

— „Generalul fără de-a pierde mult timp va ordona de sigur, sĕ-l pusce“.

— „Hm, da! Posibil. Lui nu i-sĕ póte nicĭ-decum povesti despre copilașĭ“.

— „Rĕsboiul e un lucru rĕu, d-le colonel un lucru rĕu“.

— „Décă-l considerĭ din *acest* punct de vedere, sigur, că așa e!“ strigă colonelul. „De altfel uniforma, înțelegĭ.... dér sĕ lăsăm de-ocamdată. Până mâne sĕ nu ne mai cugetăm la afacerea asta; inima amêndorora ne e și de-altfel destul de grea. Intrébă-l, décă vrea, sĕ bea vin. Putem cina împreună“.

III.

Prisonerul se culcă într'o odae cu colonelul și cu maiorul.

In curênd totul se cufundă în tăcere. La început mai rĕsuna încă prin întunerec înăbușitul echo al pușcăturilor. Turcii nu se puteau astêmpĕra, și deși linia ruséscă nu le rĕspundea, continuară a trimite în întunerec glonț după glonț. Mai apoi însĕ se săturară și ei.

Era nópte. Maiorul nu putea adormi. Se svêrcolea sub manta, o aruncă de pe sine, sĕ învĕlui érășĭ în ea, privi la Turcul cu nasul cocârlat, ascultă rĕsuflările aceluia, se strădui sĕ se cugete la altceva, dér gândurile i-se reîntorceau neîncetat la unul și același obiect, și chiar, când închise în sfârșit ochii, continuă a se ocupa cu aceeașĭ temă.

El visa de copii, nu însĕ de nefericiții și părăsiții copii ai prisonierului, ci de copii sĕi, carĭ vor fi dormind acum în micul orășel rusesc, pădițĭ de îngrijirea gingașe a mamei. Gândurile sale îl duceau mii de milurĭ mai departe, ca și când lângă el nicĭ n'ar esista acești rănițĭ, aceste nenumĕrate cadavre, acéstă mare de nenorocirĭ. Și étă ce visa maiorul:

O mică odaie, două paturĭ micĭ, ér désupra lor o frumósă perdea albă. Se audiau rĕsuflărĭ regulate. Maiorul se aplecă asupra unuia dintre paturĭ. Copiliței sale îi era cald; ea își aruncase de pe sine plapoma, își strînse picioruşele micĭ și góle, și dormia fĕră a visa, cu obrajii aprinșĭ și cu gurița întredeschisă. Neastêmpĕrata era ostenită. Intréga di alergase încóce și încolo, se săniase pe dél, alungase neîncetat găinele ei favorite și pe cocoș, dedese de mâncare porumbeilor și se păruise cu frățiorul ei. Privesce, cum stă ea cu mânile i rotunjióre sub cap. Pare ca și când ar deschide imediat ochii, ar mijĭ cu ei șĭ ar rîde apoi, décă ar vedé pe tatăl aplecat asupra ei.

Lung, lung o privesce el și surîde singur.

— „Dormĭ, inimióra mea, dormĭ, porumbelul meu“, șoptesce el. „Ah cum îi atârnă pe frunte șuvițele de pĕr cu totul ude... Ttrebue, că 'i-e cald“.

Celalalt pat.

Ah, ștrengarule, încă nicĭ nu eștĭ de doi anĭ și necontenit te bațĭ, când cu pisica, când cu sorióra ta! Intréga-i față era brăzdată de urmele ghiarelor pisicei. Maiorul privesce pe copil, care nu-l vede. Ce îndesat e mititelul! Și acum încă îi sunt mânile, picioruşele și gâtul ca și legate cu firicele. Dér obrajii roșii, nasul rotunjor, pĕrul lui mic și albicios pe capu-i rotund! Ei, d'apoi gropița dela cot? Sĕ-l sărute? Mititelul se va deștepta. Nu, dormĭ numai...

Doica horcăiă în ungher, ér pisica

notarului Gerasim Sêrb. Judele de instrucţiă Lazar sĕ fi ordonat, ca numai decât sĕ fiă deţinuţi: preotul român de-acolo, fiiul acestuia, primarul comunal, notarul adjunct şi mai mulţi juraţi din amintita comună pentru prepusul, că ar fi luat parte la atentatul sĕvêrşit asupra notarului. Ce-i mai mult, după scirea fóiei unguresci, preotul sĕ fi fost prins şi deţinut chiar pe timpul când se afla în biserică. — Scirea acésta ne pare de tot sensaţională şi de necredut. Lăsăm rĕspunderea pentru ea în sarcina fóiei jidovesci, din care o luăm.

—o—

In comisiunea pentru indigenate a Camerei române au fost aleşi în şedinţa de Luni următorii deputaţi: Iuniu Leca, Ión Grădişteanu, Cociaş, Politimos, Urzică şi Iancovescu. Pentru locul al 7-lea balotagiŭ între d-l Horia Rosetti şi Bianu.

—o—

Sêrbi contra Românilor. Diarele maghiare primesc din Belgrad depeşa, că deputatul sârbesc Ilia Stojanovicĭ a făcut în scupştină propunerea, ca *guvernul sêrbesc sĕ închidă scólele românescĭ de fetiţe*, aflătóre pe teritor sêrbesc.

—o—

Pentru broşura „Kloster Putna“, cum ni-se scrie, a primit vrednicul autor, părintele Iraclie *Porumbescu* din Frătăuţul nou, o căldurósă mulţumită şi din partea ministrului austriac de culte şi instrucţiune publică, br. Gautsch. In scrisórea de mulţumită, ministrul se adreséză în terminĭ fórte măgulitorĭ către părintele Porumbescu.

—o—

Antichităţĭ. In hotarul comunei Cudriţ din comitatul Timişului, nisce muncitorĭ, carĭ lucrau la sădirea unei vii, aflară în pământ mai multe giuvaere antice, despre carĭ s'a constatat, că sunt din aur curat şi probabil au fost astrucate în pământ pe vremea rĕsbóelor cu Turcii. Valórea giuvaerelor aflate este mare. Săpăturile continuă.

—o—

Promovaţĭ. Din Clusiu ni-se scrie, că în 21 Decemvre n. c. au fost promovaţĭ la rangul de *doctor* în sciinţele juridice dnii: Iuliu *Popescu*, al doilea fiiu doctor al preotului din Jucul inferior Vasile Popescu, şi Lazar *Gebeleş*, din părţile Aradului. — Felicitările nóstre!

—o—

Lumina electrică în trenurile accelerate. Ministrul de comerciŭ a hotărît, ca în tóte trenurile accelerate dela căile ferate ungare sĕ se introducă lumina electrică, ceea ce pe liniile principalĭ deja în anul viitor va fi introdusă. Pe linia Budapesta-Fiume este deja introdusă lumina electrică în trenurile accelerate.

—o—

Bal românesc la Arad. Ni-se scrie: La 5 Februarie n. c. se va arangia în Arad un bal românesc, pentru ajutorarea studenţilor sĕracĭ, care ca de regulă, şi mai ales acum după pausă de un an, cum din tóte semnele se arată, are sĕ fiă una din tre cele mai reuşite convenirĭ ale inteligenţei nóstre aradane.

—o—

Diar german oprit. Ministrul de interne Perczel a oprit intrarea pe teritor maghiar revistei periodice din Berlin *„Deutsches Volksrecht“*, din causa direcţiunei ei „contrare statului ungar.“ In urma acestei ordinaţiunĭ ministrul de comerciŭ a detras susnumitei foi debitul postal.

—o—

Profesor de desemn falsificator de asemnaţiunĭ postale. Profesorul de desemn Carol *Koszanovics* a întrat în dilele trecute la oficiul postal din Sătmar cu o asemnaţiune postală de 42 fl. La postă 'i s'a şi plătit suma scrisă, şi numai mai târdiu a observat funcţionarul dela postă, că asemnaţiunea e falsă, aşa că a fost desemnată fórte esact stampila unuĭ oficiu postal strein. Profesorul este deţinut la poliţia din Sătmar.

—o—

Fabrică de pulbere. Ministerul român de resbel a decis sĕ construéscă o fabrică de pulbere model, în apropiere de Bucuresci, în comuna Dudeştii, jud. Ilfov. Preţul lucrărilor se urcă la suma de 240,000 lei. Licitaţia, conform legii comptabilităţii a statului, se va ţiné în localul ministerului de resbel, în diua de 10 Ianuarie 1886

—o—

Unde este Milan? Exregele Milan, pe care Sêrbii se bucură sĕ-l scie cât de departe de ţéra lor, a dispărut dilele trecute din Paris. Guvernul sêrbesc, temêndu-se ca nu cum-va Milan sĕ vină érăşĭ la Belgrad pentru de-a inscena pe ascuns vr'o nouă gălăgiă, a început a-l căuta prin firul telegrafic în tóte părţile, şi în fine cu mare greu l'a aflat în — Monte Carlo.

—o—

O regină-medic. Amalia, regina Portugaliei, terminându-şi în sĕptĕmâna trecută anul al doilea de medicină, a depus, un esamen la universitatea din Lissabona, cu fórte bun succes. Corpul profesoral felicită pe tênĕra regină, care va mai fi doi anĭ ascultătórea facultăţii, spre a fi apoi promovată la gradul de doctor. Regina s'a apucat de studiul medicinei din pasiune pentru sciinţe. Ea visitéză fórte des şi spitalele, unde însa-şĭ îngrijesce cât se póte de delicat pe bolnavĭ.

—o—

Nenorocirea unui oraş. In urma ploilor continue, oraşul *Adana*, precum sĕ telegraféză din Smyrna, sĕ află cu desĕvîrşire sub apă. Potopul de pe strade e de mai mulţĭ metri de înalt; comunicaţiunea e posibilă numai prin luntrii. Palatul guvernorului, casarmele, şcolile, moşeele şi bisericele stau tóte sub apă. Păn' acum s'au dărâmat mai mult ca *30 de case*. Paguba e fórte însemnată, şi vieţĭ de om au cădut jertfă.

—o—

Petrecerĭ în Lipova. A doua di de Crăciun va arangia o petrecere „Societatea română de lectură din Lipova“ în favórea fondului sĕu. Intrarea: de persónă 80 cr., de familiă 1 fl. 50 cr. Damele sunt rugate a se presenta în haine cât de simple. — Altă petrecere o vor arangia în 7 (19) Ian. damele române din Lipova, în favorul copiilor sĕracĭ dela şcólele române de-acolo. Pentru comitetul arangiator: Ecaterina Scella, presidentă; Elena V. Hamsea, casieră. Biletul: de persónă 1 fl., de familiă (3 membri) 2 fl. Oferte şi suprasolvirĭ a-se adresa D-nei casiere Elena V. Hamsea, în Lipova (Lippa).

—o—

Călindarul Plugarului pe an. 1896, redactat de d-l *I. Georgescu*, se póte căpĕta dela Tipografia *„A. Mureşianu“* din Braşov cu preţul de 25 cr., (trimis cu posta 30 cr.) Dela 10 esemplare comandate de-odată, unul se dă rabat. E unul dintre cele mai bogate şi mai eftine călindare românesci, conţinĕnd material bogat atât economic, cât şi literar, fórte variat şi instructiv şi de petrecere. E întocmit anume pentru trebuinţele plugarilor, carĭ în acest călindar găsesc o călăuză credinciósă pentru tóte trebuinţele lor.

—o—

tórce. Majorul trece în vêrful piciórelor în odaia laterală; acolo dórme copilul cel mai mare. El e de şese anĭ şi privesce mândru la sorióră şi la fraţiorĭ. In lipsa tatălui, dórme lângă mamă-sa. O masă rotundă stă înaintea patului. Soţia sa a citit ceva înainte de-a adormi. Colo atêrnă portretul sĕu, alte tablourĭ ce 'i le-a făcut el cadou stau pe o mesióră. In tóte părţile zac lucrurĭ — dela el. Nu l'a uitat, şi recunoscĕtor sĕ plécă majorul asupra dormindei.

Décă ar fi observat cineva în acel moment faţa majorului, care dormia, ar fi vĕdut, că pe buzele oficerului slab şi lung sbură un surîs vesel, un surîs atât de vesel, încât inima bĕtrânului Turc cu nasul încovoiat, care zăcea tocmai într'un somn greu lângă dênsul, n'ar fi putut suporta acésta. Căcĭ pe prisoner nu-'l părăsiră niciĭ acum gândurile-'ĭ triste. El era chinuit şi frământat de temă şi în somn.

De-odată majorul se deşteptă, îşĭ aruncă de pe sine mantaua şi se sculă.

(Va urma.)

3 Pentru orăşenĭ, funcţionarĭ, etc. carĭ au ocupaţiunĭ sedentare sunt prafurile Seidlitz ale luĭ Moll cel maĭ bun remediu prin efectul lor la regularea mistuireĭ. O cutie 1 fl. se póte căpăta dilnic prin poşte de către farmacistul A. Moll liferantul curtiĭ din Viena. Tuchlauben 9. In farmaciile din provincia sĕ sĕ cérĕ preparatul luĭ Moll provĕdut cu marcă şi subscriere.

China şi Japonia.

Niciĭ acum n'au încetat cu totul de-a sosi scirĭ din Ostul îndepărtat, unde aceste două imperii, după lupta înverşunată ce au purtat'o numai de curênd, acum îşĭ adună puterile împrăştiate şi îşĭ clarifică situaţiunea, devenită în disordine în urma rĕsboiului lung.

Cu greu s'a putut încheia pacea între China şi Japonia, esercitând o mare presiune statele europene şi republica Americii de nord; după încheiare însĕ, au urmat diferite pertractărĭ cu privire la acelea teritorii, pe carĭ în decursul rĕsboiului le ocupase Japonia.

Una dintre teritoriile celea mai însĕmnate pe care Japonia după ce-o ocupase, ar fi voit cu tot preţul sĕ-o ţină pentru sine, a fost *peninsula Liatong*; dér marile puterĭ, carĭ s'au amestecat şi în acéstă afacere, n'au permis ca Japonia sĕ se pótă bucura de acest teritoriu câştigat cu sânge şi cu vitejiă, ci au insistat, ca numita peninsulă necondiţionat sĕ fiă înapoiată Chineĭ.

Diarul rusesc *„Novoje Vremja“* ne împărtăşesce următórele amĕnunte privitor la pertractările, ce au decurs între China şi Japonia în cestiunea redării Liatongului:

Pertractările s'au făcut prin comisarĭ specialĭ, în persónele lui *Li Chung Cang* din partea Chinei, şi *Chajusi* din partea Japoniei. Inainte de începerea pertractărilor, comisarul chinez primi îndrumărĭ dela ambasadorii Rusiei, Franciei şi al Germaniei, cu privire la modul cum va avea sĕ procédă.

Şedinţele de pertractare se finiră în dilele trecute şi se stipulară următórele condiţiunĭ:

1) Guvernul chinez se obligă a plăti Japoniei *30 milióne taeli*.

2) Rusiei, Franciei şi Germaniei *nu le este permis sĕ ocupe Liatongul*, dér niciĭ China n'are dreptul de-a renunţa la acéstă peninsulă în favorul óre-căreĭ alte puterĭ.

3) *Talienvan* este recunoscut ca port liber de comerciu.

4) Porturile *Tatung şi Takusan* vor fi deschise pentru comerciul internaţional.

Dare de semă.

Iclăndel, 15 Dec. n. 1895.

(Urmare).

Al. Boer, preot şi Lazar Cioeiu din Iacadilul rom. câte 50 cr., Susca G. (Lăscud) 15 cr., Coman I., Titu Pop cantor, Coman I., Popa I. şi Dorof. Manu din Giuluş câte 10 cr., Coste I. 10 cr., I. Anca, preot (Supădure) 20 cr., Moise Birtolon, notar (Lăscud) 1 fl. 50 cr., Esc. Sa Victor Mihályi, Metrop. (Blaşiu) 5 fl. Din Lugoş: Ştef. Moldovan 2 fl., Andreiu Liviu 1 fl., Petru Pop 2 fl., B. Densuşianu 50 cr., Const. Pop, preot (Budabaia) 2 fl. Din Caşolţiu: N. Radu, D. Thorage câte 10 cr., 6 inşĭ câte 5 cr., 3 inşĭ câte 4 cr., N. Lazariciu şi I. Tatu câte 10 cr. Dela maĭ mulţĭ poporenĭ 43 cr.

I. Rusu, protop. 1 fl. şi Şcóla gr. cat. (Sibiiu) 2 fl. Din Bucuresci: Petru Jestem 20 fl., Fl. Thievriu 10 fl., Maria Schevitz 5 fl., T. H. Zamfirescu 3 fl., Leonida Leon 2 fl., Nic. Toma 1 fl., Mihaescu M. 50 cr., Marinescu I. 76 cr., Morlova Cons., 1 fl., Cătunean Const., Iliescu Autinoge şi Virgiliu Popea câte 50 cr., Danobosi Const., 75 cr., Wiacoviciĭ şi Berbier Ştef. câte 50 cr., Emil Staeld 1 fl., Sadi Jack 50 cr., Joanescu Nic. 2 fl. 50 cr., W. Stroto 50 cr., Cialicoff H. 1 fl., G. Bobeş 1 fl., G. Todorean 50 cr., Cassa de păstrare „reuniune“ (Sĕlişte) 5 fl., Simion Corvin (Orăştia) 1 fl., Familia Crăciunean (Petrilaca) 2 fl., Precub Tanasie 20 cr., N. Crisbăşan 1 fl. şi Silvia Todoran (Bucuresci) 50 cr.

(Va urma.)

SCIRĬ ULTIME.

Viena, 25 Decemvre. Abia acum se cunosc resultatele panicei teribile de Sâmbătă dela bursele din Viena şi Budapesta. In Viena case solide, ca *„Laenderbank“*, *„Banca populară“*, *„Cassa de economii“* şi alte câte-va firme au perdut într'o singură di *mai multe milióne*. In Budapesta *„Banca industrială“*, *„Creditul general“*, *„Compania tramvaielor electrice“*, *„Cassa de economii“*, apoi firmele: *Iacob Fürst* şi *Haas et Deutsch* au suferit perderĭ atât de însemnate, încât pentru plăţile, ce aveau a-le face, au cerut amânare de 5—10 dile. O mulţime de speculanţĭ de burse, micĭ capitaliştĭ etc., au perdut în câte-va minute întréga lor avere rĕmânênd pe drumurĭ. Pentru evitarea unei catastrofe financiare, tesaurul de stat austriac şi cel ungar au pus în circulaţiă *monete de aur în valóre de 10 milióne fl.*

NECROLOG. **Irina Milovan**, născută **Raţiu**, soţia d-lui Pavel Milovan, notar de cerc în Măndruloc, a rĕposat în 22 Dec. n. c. în anul al 49 al etăţii şi 29 al căsĕtoriei. O jălesce întristatu-i soţ cu fiiĭ sĕi Valeriu şi Aurora, şi alte numeróse rudenii. — Fiă-i ţĕrîna uşóră!

Literatură.

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **România agricolă**, studiu economic de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură şi fost estimator espert la Banca agricolă din Bucuresci. Preţul unui esemplar elegant tipărit 2 lei. — Valórea acestui important studiu este cunoscută cetitorilor noştri din „Gazeta Transilvaniei“. Purem dice, că e un studiu economic scris cu adevĕrată pĕtrundere asupra României din tóte punctele de vedere. In cercurile de aicĭ acest studiu este fórte apreţiat, ba a produs chiar un fel de sensaţiă. Cu atât mai apreţiat însĕ trebue sĕ fiă el dincolo de Carpaţĭ, unde ar fi fórte de dorit, ca toţĭ patrioţii adevĕraţĭ, mai ales însĕ bărbaţii dirigenţĭ sĕ se ocupe în modul cel mai serios cu cestiunile tractate în scrierea d-lui Dr. Maior, carĭ sunt de-o importanţă cardinală pentru viitorul şi prosperarea ţĕrii.

*

Compas românesc, anuar financiar pe 1895, de *Petru Petrescu*, anul III, conţine: date statistice asupra institutelor române de banĭ; Legea comercială, partea I. despre comercianţĭ şi societăţile comerciale. De vêndare la autor în Braşov cu *corone 1.50*.

*

A apărut în Tipografia A. Mureşianu din Braşov: **Gramatica Limbei românescĭ** (*Fonetică şi Ortografiă. Etimologie. Sintacsă. Stil.*) întocmită în două cursurĭ concentrice pentru şcólele poporale de **Ión Dariu**; *Cursul II* pentru *anul al 5-lea şi al 6-lea de şcólă*, pentru şcóla de repetiţiune, de adulţĭ, şcóle civile etc. *Editura autorului*. Recomandăm acéstă carte atenţiunei deosebite a d-lor învĕţătorĭ. Se póte procura dela autor cu preţul de 30 cr.

DIVERSE.

Beţia femeilor englese. Despre acésta scrie Dr. Norman Kerr în diarul „London“, dicênd între altele: „Imĭ pare rĕu“, că trebue sĕ spun, cumcă beţia se lăţesce fórte, tare între femeile englese din tóte clasele. Este lucru de tóte dilele de-a vedé femei mergênd la cârciumă, unde se îmbĕtă, — lucru, ce se practică numai de vre-o 20 de anĭ încóce. In unele părţĭ ale Londrei se vĕd în tótă Lunia pe strade grupe de femei bete, în etate de câte 18—50 de anĭ. — Numĕrul femeilor mórte din causa beuturei încă se înmulţesce tot mai tare.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Decemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	97.20
Impr. căil. fer. ung. in aur 4½%	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	99.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	118.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	95.—
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	150.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	134.50
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de argint austr.	99.20
Renta de aur austr.	120.25
Losurĭ din 860	144.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	978.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	366.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	346.50
Napoleondorĭ	9.60
Mărcĭ imperiale germane	59.27½
London vista	121.25
Paris vista	48.—
Rente de corone austr. 4%	99.20
Note italiene	44.—

Cursul pietei Brașov.

Din 26 Decemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.53	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.66	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

A v i s!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans."

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.	Stația	Tren de persón.	Trenu mixtu	Tren accel.	Tren accel.	Trenu de persón.
10—	8.05		8 05	2 15	pl. Viena sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15	Budapesta	7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12	Szolnok	3 27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48	P. Ladány	1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos. Oradea-mare pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl. sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3 03	2.50	Mezö Telegd	10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26	Rév	9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06		Bratca	9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17	Ciucia	8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	B.-Huiedin	7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24		Ghârbău	6.54				7.37
8.34	10.37	6.14	6 59 Tr. mix.	5 55	sos. Clușiu pl.	6.13		11.01	5.23 tr.mixt	7.—
8.49		11.10	8.40	6.11	pl. sos.		5.45	10 45	4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27	Apahida		5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27	Ghiriș		3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50	Cucerdea		3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11 54		Uioara		2.48		2.—	4.31
11.09		1.52	12.04		Vințul de sus		2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17	Aiud		2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos. Teiuș pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl. sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17		Creciunel		12.39			2.24
1.06			2.35	9 09	Blașiu		12.24	7 30		2.10
1.37			3.14		Micăsasa		11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos. Copșa-mică pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl. sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59	Mediaș		10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22	Elisabetopol		10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51	Sighișóra	Numa vinerea comunică.	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12	Hașfalĕu		9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26	Homorod		7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58	Agoștonfalva		7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15	Apața		6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34	Feldióra		5.58	3 16	Tren de person.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos. Brașov pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl. sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01	Timiș	6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3 31	Predeal	5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos. Bucurescĭ pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtu	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenŭ de persón	Stația	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu de persón.	Trenu mixtu
2.25	8.10	3.11	8.59	pl. Cucerdea sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40	Ludoșŭ	7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23	Cipău	6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl. sos.		9.20	5.04	10—
7.19	12.21	7.19		sos. Regh.-săs. pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenu de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtu	trenu de person.	Stația	trenu de person.	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu de person.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenu de persón.	Tren mixt	trenu de person.	trenu mixtu	Stația	trenu mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de person	trenu de person.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl. Copșa mică sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6 35	1.03	8.50	Ocna	8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos. Sibiiu pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	in tótă Marța și Vinerea		1.46	pl. sos.	7.28	in tótă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31	Avrig	6.02			6.54
8.42			6.08	sos. Făgăraș pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu	trenŭ mixtu	trenu mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zĕrneștĭ

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	Stația	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10 28	6.36		Zĕrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numaĭ Luni-a comunică	N. Marța comunică	Stația	Circulă numai Marța		Numai Vinerea circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelicŭ		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăroș		2.01	6.52
9.59	4 55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

			Stația			
6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7.38	12.33	Segedin	5 —		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	1.36	pl. Sibiiu sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6 36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenu mixtu	trenu mixtu	Stația	trenu mixtu	trenu mixtu
3 22	11.08	Sighișóra	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.